

Ruben Willaert
restauratie & archeologie
decoratie

GEEFT HET VERLEDEN EEN TOEKOMST

Pannenstraat (Knokke-Heist, West-Vlaanderen)

Projectcode: 2020I36
September 2020

ARCHEOLOGIENOTA
BUREAUONDERZOEK (FASE 0)
DEEL 2: PROGRAMMA VAN MAATREGELEN

Colofon

Ruben Willaert bvba
Ten Briele 14 bus 15
8200 Sint-Michiels-Brugge

Auteur: Wouter Van Goidsenhoven

Het eventuele nummer van het wettelijk depot of het buitenlandse equivalent hiervan: /
De naam en het erkenningsnummer van de erkende archeoloog: Ruben Willaert, OE/ERK/Archeoloog/2015/00069

© Ruben Willaert NV, Sint-Michiels-Brugge, 2020

Niets uit deze uitgave mag vermenigvuldigd en/of openbaar gemaakt worden door middel van druk, fotokopie of welke wijze dan ook zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van Ruben Willaert NV.

Ruben Willaert NV aanvaardt geen aansprakelijkheid voor eventuele schade voortvloeiend uit de toepassing van de adviezen of het gebruik van de resultaten van dit onderzoek.

INHOUDSTAFEL

1	Programma van maatregelen.....	6
1.1	Administratieve gegevens	6
1.2	Synthese	8
1.3	Gemotiveerd advies.....	9
1.4	Conclusie	9

FIGURENLIJST

Figuur 1: Projectgebied weergegeven op de GRB-basiskaart (Bron: Geopunt).....	7
---	---

TABELLENLIJST

Tabel 1: Administratieve gegevens: De administratieve gegevens identificeren de actoren die betrokken zijn bij het vooronderzoek en de locatie van het vooronderzoek.	6
--	---

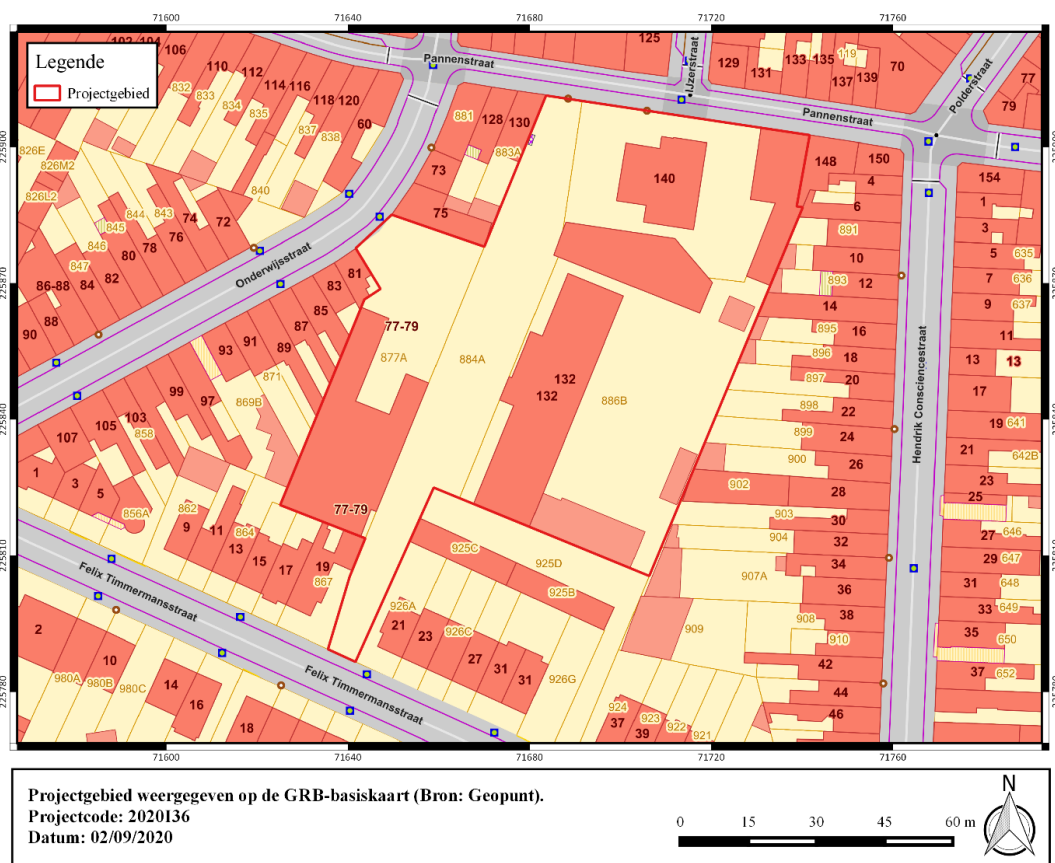

1 Programma van maatregelen

1.1 Administratieve gegevens

Tabel 1: Administratieve gegevens: De administratieve gegevens identificeren de actoren die betrokken zijn bij het vooronderzoek en de locatie van het vooronderzoek.

a) Het erkenningsnummer van de erkende archeoloog	Ruben Willaert, OE/ERK/Archeoloog/2015/00069	
b) De naam en het adres of maatschappelijke zetel van de erkende archeoloog	Ruben Willaert NV Ten Briele 14 bus 15 8200 Sint-Michiels-Brugge	
c) De locatie van het vooronderzoek met vermelding van:	Provincie	West-Vlaanderen
	Gemeente	Knokke-Heist
	Deelgemeente	Heist
	Postcode	8301
	Adres	Pannenstraat 132-140 8301 Knokke-Heist
	Toponiem	Pannenstraat
	Bounding box (Lambertcoördinaten)	$X_{\min} = 71625$ $Y_{\min} = 225786$ $X_{\max} = 71741$ $Y_{\max} = 225911$
d) Het kadasterperceel met vermelding van gemeente, afdeling, sectie, perceelsnummer of -nummers en kaartje	Heist, Afdeling 6, Sectie H, nr's 877a, 884a, 886b, 886c Figuur 1	

Figuur 1: Projectgebied weergegeven op de GRB-basiskaart (Bron: Geopunt).

1.2 Synthese

De initiatiefnemer plant de heraanleg van de buiteninfrastructuur rondom het gebouwenbestand van het museum voor de Zwinstreek 'Sincfala', het toerismekantoor Heist, en het schoolgebouw het Anker, langs de Pannenstraat te Knokke-Heist. Het projectgebied is ca. 7686m² groot en is quasi integraal bebouwd en verhard. Hiervan blijft de aanwezige bebouwing behouden en wordt de verharding uitgebroken over een gecombineerde oppervlakte van ca. 4320m². De diepte van de ingrepen varieert tussen 30cm tot 50cm onder het huidige maaiveld. Tevens wordt nieuwe riolering aangelegd tot op een diepte van ca. 2m.

Het onderzoeksgebied situeert zich ten oosten van de Zeebrugse haveninfrastructuur, op het overgangsgebied tussen de duinengordel in het noorden en de achterliggende kustpolders in het zuiden. De Quartairgeologische kaart geeft ter van het onderzoeksgebied een profielopbouw weer waarbij de top bestaat uit eolische afzettingen van het Tardiglaciaal. Deze jonge duinafzettingen rusten op getijdenafzettingen van het Holocene. Vanwege de aanwezige bebouwing geeft de bodemkaart geen informatie weer met betrekking tot het aanwezige sediment. Op basis van de omliggende polygonen kan echter wel gesteld worden dat de bodem ter hoogte van het onderzoeksgebied zeer waarschijnlijk bestaat uit overgangsgronden waarbij al dan niet slibhoudend duinzand rust op polderafzettingen die sterk kunnen variëren in samenstelling.

Het cartografisch materiaal reflecteert een landelijke omgeving op de rand van het poldergebied. Vermoedelijk situeert het plangebied zich vanaf het begin van de 15^e eeuw – na de aanleg van de Graaf Jansdijk - binnen ingedijkt gebied. Op de Pourbuskaart is in de directe omgeving van het onderzoeksgebied een molen afgebeeld. Het terrein bevindt zich tussen de Zeedijk in het noorden en de Evendijk/Weskappeldijk/Krommedijk in het zuiden. Op de Ferrariskaart is de molen ter hoogte van het onderzoeksgebied niet langer afgebeeld. Het terrein zelf is ingekleurd als akkerland en is vrij van bebouwing. Op de 19^e-eeuwse kaarten is weinig tot geen verandering op te merken inzake het landgebruik. De huidige bebouwing binnen de projectgrenzen is tot ontwikkeling gekomen in het eind van de 19^e en het begin van de 20^e eeuw.

In de ruime omgeving van het projectgebied zijn verschillende archeologische sites en indicatoren gekend. De gekende archeologische vindplaatsen betreffen in hoofdzaak resten van laatmiddeleeuwse bewoning en infrastructuur. Zo werden ten noordwesten van het onderzoeksgebied bij verschillende onderzoekscampagnes resten aangetroffen van een verdwenen vissersnederzetting waarbij verschillende ton(water)putten, afvalkuilen, greppels en een bakstenen beerput werden onderzocht. De waarnemingen wijzen op een vrij dense bewoning. In 2017 werd door Ruben Willaert NV een grootschalig proefsleuvenonderzoek over 54 ha uitgevoerd op ca. 1 km ten oosten van het plangebied. Alle aangetroffen sporen konden gedateerd worden in de periode van de late middeleeuwen. Enkele losse vondsten zijn echter ouder, met name handgevormd aardewerk dat kon worden gedateerd in de late ijzertijd, vroeg-Romeinse periode en vroege middeleeuwen. Een zone van ca. 3,4 ha werd reeds weerhouden voor een opgraving. Een deel van het terrein moet nog gesleufd worden. Bij veldprospecties in de ruime omgeving zijn resten ingezameld die wijzen op menselijke aanwezigheid tijdens de Romeinse periode. Naast deze indicaties voor Romeinse aanwezigheid en resten van middeleeuwse bewoning en bewerking zijn bij verschillende onderzoeken relictten in kaart gebracht die gekoppeld kunnen worden met WOI en WOII.

Concreet dient in de omgeving van het onderzoeksgebied uitgegaan te worden van een trefkans inzake archeologisch erfgoed. De verwachting bestaat in hoofdzaak uit resten van middeleeuwse bewoning en bewerking hoewel resten uit oudere perioden niet uitgesloten kunnen worden. Echter wordt, vanwege het gefragmenteerde karakter van de geplande ingrepen

en de verwachte mate van versnippering van het bodemarchief, de kans op kenniswinst bij verder archeologisch onderzoek als zeer beperkt ingeschat.

1.3 Gemotiveerd advies

Met betrekking tot de geplande werken aan de Pannenstraat te Knokke-Heist worden geen verdere onderzoeksdaden aanbevolen. Hoewel in de omgeving uitgegaan dient te worden van een trefkans inzake archeologisch erfgoed dient vooreerst rekening gehouden te worden met het feit dat de geplande werken geen aaneengesloten geheel vormen. De aanwezige bebouwing blijft behouden, enkel ter hoogte van de aanwezige verharding vindt een ingreep in de bodem plaats. Dit heeft als gevolg dat eventueel aanwezige sporen niet of nauwelijks in een onderlinge ruimtelijke relatie bestudeerd kunnen worden. Daarnaast dient evenzeer gewezen te worden op de vermoede mate van fragmentatie van het bodemarchief. Hoewel geenszins gesteld kan worden dat het bodemarchief binnen de grenzen van het onderzoeksgebied vlakdekkend is verstoord kan wel redelijkerwijs verondersteld worden dat aanwezige nutsleidingen, riolering en putten hebben bijgedragen tot een versnippering van het bodemarchief. Vanwege het beperkte ruimtelijk inzicht en de veronderstelde mate van fragmentatie wordt de kans op wezenlijke kenniswinst bij verder archeologisch onderzoek dan ook als te beperkt ingeschat. Meer dan een quasi contextloze indicator voor menselijke aanwezigheid in het verleden kan bij een doorlopend onderzoekstraject niet verwacht worden. Vanwege het beperkte potentieel inzake kenniswinst dient dan ook afgezien te worden van bijkomende onderzoeksdaden.

Uiteraard dient zowel de opdrachtgever als uitvoerder van de geplande werken zich bewust te zijn van de archeologische meldingsplicht, conform artikel 5.1.4 van het huidige decreet betreffende het onroerend erfgoed.

1.4 Conclusie

De opdrachtgever plant de heraanleg van de buiteninfrastructuur op een terrein langs de Pannenstraat te Knokke-Heist. Vanwege het gefragmenteerde karakter van de ingrepen en de vermoedde impact van de bestaande infrastructuur wordt de kans zeer klein geacht dat bijkomende onderzoeksdaden nog zullen leiden tot wezenlijke kenniswinst.

